

שְׁפָתוֹב לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת
חִיָּה וּלְשָׁרָה בֵּן. וְשִׁנִּינוּ, פֶּקֶד אֶת
שָׂרָה - פֶּקִידָה לְנִקְבָּה, זְכִירָה
לְזָכֵר. וּמִשׁוּם כֶּף וְה' פֶּקֶד אֶת
שָׂרָה. כַּאֲשֶׁר אָמַר, שְׁפָתוֹב שׁוֹב
אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חִיָּה וְגו'. מִכַּאֲן
מִשְׁמַע שְׁאָמַר וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב
אֵלֶיךָ, וַיֹּאמֶר סֵתָם, שֶׁהוּא הָיָה
וְלֹא שְׁלִיחַ אַחֵר.

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה וְגו'. פִּיּוֹן שְׁאָמַר
וְה' פֶּקֶד אֶת שָׂרָה, מֵהוּ וַיַּעַשׂ ה'
לְשָׂרָה? אֵלֹא כֶּף שִׁנִּינוּ, שְׁפָרִי
מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
מֵאוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מַעֲדָן
הוּא, וְהוּא נְשִׁמוֹת הַצְּדִיקִים,
וְהוּא הַמְּזֵל שְׁכַל הַבְּרֻכּוֹת
הַטּוֹבוֹת וְגַשְׁמֵי בְּרָכָה נוֹזְלִים
מִמֶּנּוּ וּמִשָּׁם יוֹצֵאִים, שְׁפָתוֹב
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. שֶׁהוּא מְזִיל
וּמִשְׁקָה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה מִשׁוּם
שְׁפָנִים בְּפִזְל הַזֶּה תְּלוּיִים, וְלֹא
בְּמִקּוּם אַחֵר. וְעַל זֶה כְּתוּב וְה'
פֶּקֶד אֶת שָׂרָה, פֶּקִידָה בְּלִבְדָּה.

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה, עֲשִׂיָּה הִיא
לְמַעְלָה מִן הַדְּרָגָה הַזֹּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר שְׁבַמְזַל זֶה תְּלוּי, וְעַל זֶה
כַּאֲן פֶּקִידָה וְכַאֲן עֲשִׂיָּה. וְלִכֵּן
אָמַר ה' וְה', וְהַכֵּל אֶתְּךָ. רַבִּי
אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קכז) הִנֵּה
נַחֲלַת ה' בְּנִים שְׂכָר פְּרֵי הַבְּטָן.
הִנֵּה נַחֲלַת ה', חֵלֶק לְהֶאֱחֹז בְּה'
שֶׁלֹּא יִתְבַטֵּל מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים.
שְׁבֵן אָדָם שְׂזוּכָה לְבָנִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, זוֹכָה בָּהֶם לְהַפְּנֵס לְפָרְגוּד
לְעוֹלָם הַבָּא, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ הַבֵּן
שֶׁהַשְּׂאִיר בֶּן הָאָדָם וְזוֹכָה בּוֹ
בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא יוֹכֵה אוֹתוֹ
לְעוֹלָם הַבָּא, וְזוֹכָה לְהַפְּנֵס בּוֹ
לְנַחֲלַת ה'. מֵה זֶה נַחֲלַת ה'? זוֹ
אֶרֶץ הַחַיִּים. וְכִּף קָרָא לָהּ אֶת
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֶרֶץ הַחַיִּים.
דָּוִד הַמֶּלֶךְ (קָרָא לָהּ) נַחֲלַת ה',
שְׁפָתוֹב (שְׁמוּאֵל א-כז) כִּי גִרְשׁוֹנֵי
הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת ה' לְאֹמֶר

אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חִיָּה וּלְשָׂרָה בֵּן. וְתִנְיָן פֶּקֶד
אֶת שָׂרָה, פֶּקִידָה לְנוֹקְבָא, זְכִירָה לְדוֹכְרָא,
וּבְגִין כֶּף וַיִּי פֶּקֶד אֶת שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר,
דְּכַתִּיב שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חִיָּה וְגו',
מֵהֶכָּא מִשְׁמַע דְּאָמַר וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ,
וַיֹּאמֶר סֵתָם, דְּאִיהוּ הָוּה וְלֹא שְׁלִיחָא אַחֲרָא:
וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה וְגו'. פִּיּוֹן דְּאָמַר וַיִּי פֶּקֶד אֶת
שָׂרָה, מֵהוּ וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה. אֵלֹא הַכִּי
תִּנְיָן דְּאִיבָא דְּעוֹבְדוּי דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מֵהֵוּא נִהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק מַעֲדָן אִיהוּ, וְאִיהוּ
נִשְׁמַתְהוּן דְּצְדִיקַיָּא, וְאִיהוּ מְזֵלָא דְּכָל
בְּרַכָּאן טְבָאן וְגַשְׁמֵי בְּרַכָּאן נְזִלֵי מִגִּיָּה וּמִתַּמָּן
נִפְקִי, דְּכַתִּיב לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, דְּאִיהוּ מְזִיל
וּמִשְׁקָה מְעִילָא לְתַתָּא, בְּגִין דְּבָנֵי (שָׂא) בְּהֵאֵי
מְזֵלָא תְּלוּיִן וְלֹא בְּאַתְר אַחֲרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב
וַיִּי פֶּקֶד אֶת שָׂרָה פֶּקִידָה בְּלַחֲדוּי.

וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה. עֲשִׂיָּה אִיהוּ לְעִילָא מֵהֵאֵי
דְּרָגָא כְּמָה דְּאַתְמָר דְּהָא בְּמְזֵלָא
תְּלוּיָא, וְעַל דָּא כַּאֲן פֶּקִידָה וְכַאֲן עֲשִׂיָּה.
וּבְגִין כֶּף אָמַר יי וַיִּי וְכֵלָא חַד. רַבִּי אֶלְעָזָר
פֶּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קכז) הִנֵּה נַחֲלַת יי בְּנִים שְׂכָר
פְּרֵי הַבְּטָן. הִנֵּה נַחֲלַת יי, אַחְסִנְתָּא לְאַתְאַחֲדָא
בְּיֵי דְּלָא יִתְעַבֵּר מִיָּנָה לְעֵלְמִין, דְּבַר נֶשׁ דְּזָכִי
לְבָנִין בְּהֵאֵי עֵלְמָא זָכִי בְּהוּ לְמִיעַל לְפָרְגוּדָא
בְּעֵלְמָא דְּאַתִּי. בְּגִין דְּהֵוּא בְּרָא דְּשְׁבִיק בַּר
נֶשׁ וְזָכִי בִּיה בְּעֵלְמָא דָּא, אִיהוּ יוֹכִי לִיה
לְעֵלְמָא דְּאַתִּי, וְזָכִי לְאַעְלָא בִּיה לְנַחֲלַת יי.
מֵאֲן נַחֲלַת יי, דָּא אֶרֶץ הַחַיִּים. וְהַכִּי קָרָא לָהּ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי אֶרֶץ הַחַיִּים.

דָּוִד מְלִכָּא (קָרָא לִיה) נַחֲלַת יי דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל א כז)
כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת יי
לְאֹמֶר לָךְ עֲבַד אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וּבְגִין כֶּף הִנֵּה
נַחֲלַת יי (דָּד קטו ע"ב) בְּנִים. מֵאֲן אֲזָכִי לִיה לְכַר

לך עבר אלהים אחרים, ומשום כך הנה נחלת ה' בנים. מי מזכה את האיש הזה? בנים. אם זוכה בהם בעולם הזה - שְׂכָר פְּרִי הַבְּטָן. שְׂכָר וְחֶלֶק טוֹב בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּאוֹתוֹ פְּרִי מַעְיוֹ הוּא שְׂזוּכָה בֶן אָדָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בָּהֶם.

בא ראה, הנה נחלת ה' בנים, ירשה וחלק של פרות של מעשה הקדוש ברוך הוא מלמעלה הוא מעץ החיים, שהרי משם זוכה בן אדם לבנים, כמו שנאמר (הושע יד) ממני פריה נמצא. מה כתוב? (תהלים קכז) אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו וגו'. את אשפתו מהם לא יבושו וגו'. אשרי בעולם הזה, ואשרי בעולם הבא.

לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, מי האויבים בשער? אלו בעלי הדינים. שפאשר נשמה יוצאת מהעולם הזה, כמה הם בעלי הדינים שמזמנים לפניה עד שלא תכנס למקום בשער באותו שער שתכנס לשם, משום שהשאייר משכונות בעולם הזה ובגלגלם יזכה באותו עולם. ועל זה לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער.

רבי יהודה ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, פתח פיך ודבר בתורה, שהרי השכינה נמצאת אצלך, שפכל זמן שבדברי תורה מדברים, באה השכינה ומתחברת, וכל שפן בדרך, ששכינה מקדימה ובאה והולכת לפני בני אדם שזוכים באמונת הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (שם) אשתך כגפן פריה בירפתי ביתך בניך כשתילי זיתים סביב לשלחנה. אשתך כגפן פריה - כל זמן שהאשה בירפתי הבית ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה

נש. בנין. אי זכי בהו בהאי עלמא, שְׂכָר פְּרִי הַבְּטָן, אַגְרָא וְחוֹלְקָא טָבָא בְּהֵיאַ עֲלֵמָא, בְּהֵיאַ אִיבָא דְמַעוּי אִיהוּ דְזָכִי בַר נֶשׁ בְּהֵיאַ עֲלֵמָא בְּהוּ.

תא חזי, הנה נחלת יי בנים. ירותא ואחסנתא דאיבין דעובדוי דקודשא בריה הוא מלעילא איהו מאילנא דחיי, דהא מתמן זכי בר נש לבנין כמה דאת אמר, (הושע יד) ממני פריה נמצא. מה כתוב, (תהלים קכז) אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו וגו'. אשרי בעלמא דין ואשרי בעלמא דאתי. לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. מאן אויבים בשער. אלין מאריהון דדינין, דכד נשמתא נפקת מהאי עלמא, כמה אנון מריהון דדינין דזמינין קמיה, עד לא ייעול לדוכתיה בשער ביהוה תרעא דייעול תמן, בגין דמשכונין שביק בהאי עלמא ובגיניהון יזכי ביהוה עלמא ועל דא לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער.

רבי יהודה ורבי יוסי הוו אזלי בארְחָא. אַמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי פִתַח פּוּמָךְ וּלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא דְהָא שְׂכִינְתָא אֲשֶׁתְּפַתַּח גַּבְךָ, דְּכָל זְמַן דְּבַמְלִי דְאוֹרֵייתָא לְעֵאן שְׂכִינְתָא אֲתִיא וּמִתְחַבְרָא, וְכָל שְׁפָן בְּאוֹרְחָא דְשְׂכִינְתָא קְדָמָא וְאֲתִיא וְאֲזַלָּא קַמֵּיהוּ דְבָנֵי נֶשׂא דְזָכָאן בְּמַהִימְנוּתָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פתח רבי יוסי ואמר. (תהלים קכז) אשתך כגפן פריה בירפתי ביתך בניך כשתילי זיתים סביב לשלחנה. אשתך כגפן פריה, כל זמנא דאתתא בירפתי ביתא ולא נפקא לבר, היא צנועה ואתחזי לאולדא בנין דכשרן.

שהאשה בירפתי הבית ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה